

СХВАЛЕНО
педагогічною радою
Кивачівської гімназії
(протокол від 31.08.2022 №15)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ директора
Кивачівської гімназії
від 31.08.2022 №61

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**Кивачівської гімназії
Краснопільської сільської ради
Гайсинського району Вінницької області**

на 2022/2023 навчальний рік

ЗМІСТ

1. Вступ. Інформація про гімназію.
2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою.
3. Загальний обсяг навчального навантаження.
4. Опис очікуваних результатів навчання за освітньою програмою.
5. Перелік варіантів навчальних програм та модельних навчальних програм.
6. Форми організації освітнього процесу.
7. Опис інструментарію оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.
8. Додатки (навчальні плани для 1-9 класів).

1. ВСТУП. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ГІМНАЗІЮ

Кивачівська гімназія Краснопільської сільської ради Гайсинського району Вінницької області у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», іншими законодавчими актами України, наказами Міністерства освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, іншими нормативно-правовими актами, Статутом гімназії.

Відповідно до Статуту головною метою гімназії є забезпечення реалізації прав громадян на здобуття повної загальної середньої освіти.

Освітня програма на 2022/2023 навчальний рік розроблена відповідно до:

- Конституції України;
- Закону України «Про освіту» (стаття 33),
- Закону України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 11),
- Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898,
- Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти затвердженої наказом МОН України від 19.02. 2021 р. № 235,
- наказу МОН України від 01.04.2022 р. №289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти»,
- наказу МОН України від 16.04.2018 р №367. «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»,
- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти.

Головними завданнями гімназії є:

- сприяння в реалізації державної політики у галузі освіти з врахуванням особливостей соціально-культурного середовища;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості. підготовленої до професійного самовизначення,
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності,

відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;

- розвиток особистості учня, його здібностей і обдарувань, наукового світогляду;
- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- формування в учнів свідомого й відповідального ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих, навичок безпечної поведінки;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство.

У 2022/2023 навчальному році в гімназії функціонують 9 класів, в яких навчається 67 учнів.

Мережа класів станом на 31.08.2022 року:

Класи	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Учні	9	6	8	7	11	5	9	5	7

Заклад здійснює освітній процес українською мовою за денною формою навчання в одну зміну, тривалість навчального тижня в закладі – 5 робочих днів. Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітній процес організовується в межах навчального року, що розпочинається у День знань – 1 вересня, триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 1 липня наступного року.

Структура навчального року за семестровою системою:

I семестр – 01.09 - 30.12 (82 навчальних днів)

II семестр – 16.01 – 31.05 (93 навчальних днів)

Канікули:

Осінні – 24.10 - 30.10 (7днів)

Зимові – 31.12 - 15.01 (16 днів)

Весняні - 20.03 - 26.03 (7 днів)

Рішенням педагогічної ради можуть бути внесені зміни в структуру навчального року.

Режим дня відповідає вимогам Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, створює оптимальні умови для здійснення успішної освітньої діяльності. Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності і раціонального розподілу навчального навантаження.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування

цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Освітня програма початкової освіти розкриває підходи до планування й організації закладом початкової освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Початкова освіта передбачає поділ на 2 цикли: 1-2 класи і 3-4 класи, що враховують вікові особливості розвитку і потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітня програма 5 класу НУШ спрямована на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Важливим показником життєвої компетентності школяра, його життєздатності, спроможності правильно орієнтуватися у життєвих реаліях та допомагати розв'язувати проблеми є цілісне світобачення. Тому освітня діяльність у 5 класі спрямовується на сформованість базових особистісних якостей дитини, таких як: міжособистісна злагода, міжособистісне партнерство, самостійність, чуйність, шанобливість, допитливість, спостережливість, креативність, розсудливість.

Метою базової середньої освіти (5-9 класи) є створення умов для досягнення випускниками базової школи очікуваних результатів: знань, умінь, навичок, компетенцій і компетентностей, визначених особистісними, сімейними, громадськими, державними потребами і можливостями учня середнього шкільного віку, індивідуальними особливостями його розвитку і стану здоров'я, продовження навчання в профільній школі.

Завдання:

- Засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм на основі вимог стандартів.
- Якісне засвоєння іноземної мови – англійської.
- Підвищення мотивації навчання школярів через активізацію пізнавальної діяльності, розвиток загальних і індивідуальних здібностей.
- Розвиток в учнів здатності до дослідницької діяльності, самостійного досягнення мети на основі застосування проектної діяльності в рамках предметів навчального плану.
- Формування духовно-розвинутої, творчо обдарованої особистості учня на основі сучасних технологій виховання, інтеграції зусиль школи, сім'ї та громадськості.
- Збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я та безпеки учнів, забезпечення їх емоційного благополуччя через систему роботи по пропаганді здорового способу життя, профілактики шкідливих звичок, створення комфортного та безпечного освітнього середовища.

Освітня програма, спрямована на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Важливим показником життєвої компетентності школяра, його життєздатності, спроможності правильно орієнтуватися у життєвих реаліях та допомагати розв'язувати проблеми є цілісне світобачення. Тому освітня діяльність у 5-9 класах спрямовується на сформованість базових особистісних якостей дитини, таких як: міжособистісна злагода, міжособистісне партнерство, самостійність, чуйність, шанобливість, допитливість, спостережливість, креативність, розсудливість.

Освітня програма для початкових класів для 1-2 класів складена на основі Державного стандарту початкової освіти (2018), Типових освітніх програм (наказ МОН від 08.10.2019 № 1272); для 3-4 класів Державного стандарту початкової освіти (2018), Типових освітніх програм (наказ МОН від 08.10.2019 № 1273)

Освітня програма для 5 класу розроблена на основі Державного стандарту базової освіти (2020), Типової освітньої програми (наказ МОН від 19.02.2021, №235)

Освітня програма 6-9 класів розроблена на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН від 20.04.2018 №405.

Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

2. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Місцевий орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування закріплюють за школою відповідну територію обслуговування і до початку навчального року беруть на облік учнів, які мають її відвідувати.

Зарахування учнів до закладу освіти здійснюється на основі чинних нормативно-правових актів.

Навчання за освітньою програмою **базової середньої освіти** можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

3. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

На основі освітньої програми складено навчальні плани, що конкретизують організацію освітнього процесу, загальний обсяг навчального навантаження та тривалість освітніх галузей і предметів, детальний розподіл навчального навантаження на тиждень конкретизовано в додатках 1-3. Навчальні плани дають цілісне уявлення про зміст і структуру кожного ступеня освіти, встановлюють погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, відповідають гранично допустимому тижневому навантаженню учнів.

Навчальний план Кивачівської гімназії передбачає реалізацію Державного стандарту та складено:

- для 1-2 класів за Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Шияна Р.Б. 1-2 клас, затвердженої наказом МОН України від 08.10.2019 року №1272 (Типовий навчальний план для 1-2 класів початкової школи з навчанням українською мовою),

- для 3-4 класів за Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Шияна Р.Б. 3-4 клас, затвердженої наказом МОН України від 08.10.2019 року №1273 (Типовий навчальний план для 3-4 класів початкової школи з навчанням українською мовою),

- для 5 класу за Типовою освітньою програмою для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженою наказом МОН України від 19.02.2021 року №235 (додаток 3 «Типовий навчальний план для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою»),

- для 6-9 класів за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 року №405 (таблиця 1 до Типової освітньої програми «Навчальний план закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою»).

Варіативна складова навчального плану для 1-4 класів використовуватиметься на збільшення годин для вивчення математики (на 1 годину в кожному класі).

В 5 класі вивчаються окремі предмети «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво» по 1 годині.

Варіативна складова навчального плану для 5 класу використовуватиметься на збільшення годин для вивчення етики (+0,5 год.) та інформатики (+0,5 год.).

Варіативна складова навчального плану для 6-9 класів використовуватиметься на вивчення факультативу «Українознавство» (у 6 та 7 класах по 1 годині) та збільшення годин для вивчення:

- української мови (в 6 та 7 класах по 0,5 год., в 8 та 9 класах по 1 год.),
- біології (в 8 класі +0,5 год),
- хімії (в 7 та 8 класах по 0,5 год).

Виділено по 1 годині для здійснення гурткової роботи з фізкультурно-спортивного та художньо-естетичного напрямків.

Формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюватиметься не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегруватиметься у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Навчальний план зорієнтований на роботу за 5-денним навчальними тижнем.

Загальний обсяг навчального навантаження учнів розподілено між роками навчання, освітніми галузями, обов'язковими та вибірковими освітніми компонентами.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1 класу складає 805 годин/навчальний рік: для 2 класу – 875 годин/навчальний рік, для 3 класу – 910 годин/навчальний рік, для 4 класу – 910 годин/навчальний рік

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів для 5 класу – 1050 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів для 6 класу – 1085 годин/навчальний рік, для 7 класу – 1155 годин/навчальний рік, для 8 класу – 1172,5 годин/навчальний рік, для 9 класу – 1190 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для кожного класу не перевищує загальнорічну кількість навчальних годин, що фінансується з бюджету, та граничнодопустиме річне навантаження учнів.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах освітнього закладу, які дають цілісне уявлення про зміст і структуру кожного рівня освіти, встановлюють погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначають гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей Державного стандарту через окремі предмети та охоплює інваріантну та варіативну складову.

4. ОПИС ОЧІКУВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Перелік освітніх галузей за змістовими лініями

Освітню програму 1-4 класів укладено за такими освітніми галузями: мовно-літературна (рідномовна і іншомовна),

- математична,
- природнича,
- технологічна,
- інформативна,
- соціальна і здоров'язбережувальна,
- громадянська та історична, мистецька, фізкультурна.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, вчителі 1-4 класів будуть реалізувати завдання у рамках кожної галузі. Змістові лінії кожної освітньої галузі в межах І циклу реалізовуватимуться паралельно та розкриватимуться через «Пропонований зміст», який окреслює навчальний матеріал, на підставі якого будуть формуватися очікувані результати навчання та відповідні обов'язкові результати навчання.

Зміст освітньої програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

–вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

–здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

–математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

–компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати

припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

–інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

–екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

–інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

–навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

–громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

–культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

–підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Перелік освітніх галузей 5 класу НУШ. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями: мови і літератури, суспільствознавство, мистецтво, математика, природознавство, технології, здоров'я і фізична культура.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Завдання освітніх ліній у 5 класі реалізуються на основі тематичного планування та інтегрованого підходу до змісту та організації освітньої діяльності. Побудова освітнього процесу на засадах інтегрованого підходу забезпечує єдність та взаємопов'язаність усіх освітніх ліній у кожній темі, що реалізується як цілісна змістова та діяльнісна одиниця освітнього процесу.

Зміст програми дає можливість формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

- Вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження;
- здатність спілкуватися українською та англійською мовами, що передбачає активне використання української мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

- інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- навчання упродовж життя, що передбачає опанування вміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, вміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя; культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
- підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі в **базовій школі**.

Освітню програму 6-9 класів укладено за такими освітніми галузями: мови і літератури, суспільствознавство, мистецтво, математика, природознавство, технології, здоров'я і фізична культура.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Результати навчання зроблять внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p>

		<p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмій; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших</p>

		<p>незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; вони враховані при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання; окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів

при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

5. ПЕРЕЛІКИ НАВЧАЛЬНИХ ТА МОДЕЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ

Перелік навчальних програм для 1-4 класів

№ з/п	Предмет	Клас	Назва програми	Наказ про затвердження (гриф)
1.	Українська мова	1-2	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 1-2 клас	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 року №743
2.	Англійська мова	1-2		
3.	Математика	1-2		
4.	Я досліджую світ	1-2		
5.	Інформатика	1-2		
6.	Мистецтво	1-2		
7.	Фізична культура	1-2		
8.	Українська мова	3-4	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 3-4 клас	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 року №743
9.	Англійська мова	3-4		
10.	Математика	3-4		
11.	Я досліджую світ	3-4		
12.	Інформатика	3-4		
13.	Мистецтво	3-4		
14.	Фізична культура	3-4		

Перелік модельних навчальних програм для 5 класу

Рішенням педагогічної ради закладу від 25.05.2022 року №13 обрано з Переліку модельних навчальних програм для закладів загальної середньої освіти, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 року №795 (в редакції наказу МОН від 10.08.2021 року №898) модельні навчальні програми, що будуть використовуватися в освітньому процесі в 5 класі:

Освітня галузь	Модельна навчальна програма		
	Назва програми	Автор(и)	Наказ МОН України, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
Мовно-літературна	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.	Наказ від 12.07.2021 року №795 (в редакції наказу МОН від 10.08.2021 року №898)
	Модельна навчальна	Архипова В.П.,	Наказ від

	програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Січкара С.І., Шило С.Б.	12.07.2021 року №795 (в редакції наказу МОН від 10.08.2021 року №898)
	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В. та інші	Наказ від 12.07.2021 року №795 (в редакції наказу МОН від 10.08.2021 року №898)
	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Трифан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.	Наказ від 12.07.2021 року №795 (в редакції наказу МОН від 10.08.2021 року №898)
Математична	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Пихтар М.П., Рубльов Б.В., Семенов В.В., Якір М.С.	Наказ від 12.07.2021 року №795 (в редакції наказу МОН від 10.08.2021 року №898)
Природнича	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу» 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.	Наказ від 12.07.2021 року №795 (в редакції наказу МОН від 10.08.2021 року №898)
Соціальна і здоров'язбе-режувальна	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Гущина Н.І., Василяшко І.П.	Наказ від 12.07.2021 року №795 (в редакції наказу МОН від 10.08.2021 року №898)
	Модельна навчальна програма «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю.	Наказ від 12.07.2021 року №795 (в редакції наказу МОН від 10.08.2021 року №898)
Громадянська та історична	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти	Желіба О.В., Мокрогуз О.П.	Наказ від 12.07.2021 року №795 (в редакції наказу МОН від 10.08.2021 року №898)
Інформатична	Модельна навчальна	Завадський І.О.,	Наказ від

	програма. «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Коршунова О.В., Лопінький В.В.	12.07.2021 року №795 (в редакції наказу МОН від 10.08.2021 року №898)
Технологічна	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.	Наказ від 12.07.2021 року №795 (в редакції наказу МОН від 10.08.2021 року №898)
Мистецька	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Кондратова Л.Г.	Наказ від 12.07.2021 року №795 (в редакції наказу МОН від 10.08.2021 року №898)
Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Педан О.С., Коломоєць Г.А. , Боляк А.А., Ребрина А.А. та інші	Наказ від 12.07.2021 року №795 (в редакції наказу МОН від 10.08.2021 року №898)

Перелік навчальних програм для 6-9 класів

№ з/п	Предмет	Клас	Назва програми	Наказ про затвердження (гриф)
1.	Українська мова	6-9	Українська мова 5–9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
2.	Українська література	6-9	Українська література 5–9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	
3.	Англійська мова	6-9	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5 – 9 класи Англійська мова Німецька мова Французька мова Іспанська мова	
4.	Музичне мистецтво	6-7	Мистецтво 5–9 класи	

5.	Образотворче мистецтво	6-7	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів		
6.	Мистецтво	8-9			
7.	Математика	6-6	Математика		
8.	Алгебра	7-9	5–9 класи		
9.	Геометрія	7-9	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів		
10.	Біологія	6-9	Біологія 6–9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів		
11.	Фізика	7-9	Фізика 7–9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів		
12.	Хімія	7-9	Хімія 7–9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів		
13.	Трудове навчання	6-9	Трудове навчання 5–9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів		
14.	Інформатика	6-9	Інформатика 5–9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (для учнів, які вивчали інформатику в 2-4 класах)		
15.	Історія України	7-9	Історія України. Всесвітня історія.		Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 року №698
16.	Всесвітня історія. Історія України (інтегрований курс)	6	6-11 класи. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти		
17.	Всесвітня історія	7-9			
18.	Основи правознавства	9	Основи правознавства 9 клас Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти		
19.	Зарубіжна література	6-9	Зарубіжна література 6-9 класи Навчальна програма для закладів загальної середньої		

			освіти	
20.	Географія	6-9	Географія 6–9 класи Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти	
21.	Основи здоров'я	6-9	Основи здоров'я 6–9 класи Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти	
22.	Фізична культура	6-9	Фізична культура 6-9 класи Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти	

Варіативна складова

№ з/п	Курс за вибором, факультатив	Клас	Назва програми	Гриф
1.	Українознавство (курс за вибором)	6-7	Навчальна програма з українознавства для учнів 5-11 класів закладів загальної середньої освіти	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист МОН України від 10.08.2020 №1/11-5310)

6. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- Формування компетентностей;
- Розвитку компетентностей;
- Перевірки та /або оцінювання досягнення компетентностей;
- Корекції основних компетентностей;
- Комбінований урок.

Важливою складовою формування соціальної і громадянської компетентностей в учнів **початкової школи** є ранкові зустрічі, які згідно з рекомендаціями Міністерства освіти і науки України проводяться на початку кожного навчального дня впродовж 15–20 хвилин. Час на проведення ранкових зустрічей не обліковується в класних журналах, частково компенсує різницю в тривалості навчальних занять (лист Міністерства освіти і науки України №1/9-190 від 2.04.2018 року).

Для досягнення очікуваних результатів навчання використовуватимуться інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо. Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Основними формами організованої освітньої діяльності 5-класників є щоденні інтегровані заняття, підгрупові предметні заняття, індивідуально-групові заняття різної пізнавальної та продуктивної спрямованості. Цілісне бачення та структура тематичних циклів, за якими будується освітній процес, відображаються у плануванні.

Зберігаючи наступність із початковою школою забезпечується подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формуємо здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховуємо ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Також формами організації освітнього процесу **в 5 класі** можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку в **6-9 класах** проводяться навчально-практичні заняття. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-9 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Актуальними є заняття в малих групах.

Учні можуть самостійно фільмувати та монтувати відео (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

На випадок карантину, надзвичайної ситуації, воєнного стану чи надзвичайного стану для виконання навчального плану, навчальних програм з предметів можуть застосовуватись такі форми організації освітнього процесу: дистанційне навчання (використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання в різних формах), змішане навчання і, як виняток, ущільнення.

В **1-9 класах** освітній процес може організовуватись дистанційно (навчання з використанням дистанційних технологій). Використовуватиметься онлайн платформа для дистанційного навчання – Google Classroom. Здійснення взаємодії вчителів та учнів у форматі відеозв'язку GoogleMeet.

За потреби Кивачівська гімназія може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладу освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти.

Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

7. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів молодшого шкільного віку визначені Державним стандартом початкової освіти. Установлення ступеня досягнення учнями 1–2-х класів, обов'язкових результатів навчання 3–4 класів здійснюється відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 р., №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1–4 класів закладів загально середньої освіти».

Оцінювання результатів навчання та особистих досягнень учнів 1–2-х класів має формувальний характер, здійснюється вербально та передбачає активне залучення здобувачів освіти до самоконтролю й самооцінювання. Воно має на меті:

- супроводжувати навчальний поступ учнів;
- вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку учнів;
- діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання;
- вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;
- аналізувати хід реалізації освітньої програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб учнів;
- підтримувати бажання навчатися та прагнути максимально можливих – результатів;
- запобігати побоюванням помилитися;
- плекати впевненість у власних можливостях і здібностях;
- виховувати ціннісні якості особистості.

У 1-му класі передбачено формувальне і підсумкове оцінювання. Останнє здійснюється лише в кінці навчального року та має на меті визначення освітніх завдань для реалізації індивідуального підходу до дитини в процесі подальшого навчання. Облік результатів підсумкового оцінювання фіксується вчителем у свідоцтві досягнень. Навчальні досягнення учнів 2–4-х класів підлягають формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню. Тривалість виконання діагностичної роботи не має перевищувати 35 хвилин (5 хвилин — інструктаж, 30 хвилин — виконання роботи). Діагностувальні роботи, що проводяться з мовно-літературної, математичної та природничої освітніх галузей, учні виконують у зошитах для діагностичних робіт або на окремих аркушах тощо. Результатом оцінювання діагностувальної роботи є оцінне судження («має значні успіхи» / «демонструє помітний прогрес» / «досягає результату за допомогою вчителя» / «потребує уваги й допомоги»).

Оцінні судження не фіксуються в класному журналі, але можуть зберігатися в учнівському портфоліо.

В 3-4 класах відповідно рішення педагогічної ради здійснюватиметься рівневе оцінювання, яке фіксуватиметься в класному журналі. Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюватиметься на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання здобувачів початкової освіти, яка дозволяє забезпечити об'єктивність і точність результату оцінювання (Додаток 1 до Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, наказ Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 р., №813)

Здобувачі освіти по завершенню навчального року отримують Свідоцтво досягнень 1-2 класу, Свідоцтво досягнень 3-4 класу (Додатки 2, 3 до Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, наказ Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 р., №813)

Для визначення рівня досягнення учнями результатів навчання **учнів 5 класу** застосовувати Орієнтовну рамку оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти (Додаток 2). Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, що проводяться закладом, є формувальне, поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне.

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 01.04.2022 року №289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти», відповідно рішення педагогічної ради в 5 класі з початку навчального року здійснюється поточне та тематичне оцінювання.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів 5 класу, що проводяться закладом, є формувальне, поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне. Семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюють за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначають цифрами від 1 до 12.

Заповнення граfi «Характеристика результатів навчання» здійснюється відповідно до переліку навчальних предметів, визначених затвердженою освітньою програмою закладу. Заповнюється з урахуванням фіксованих у класних журналах результатів досягнень учнів упродовж навчального року. Рекомендується у класних журналах і в Свідоцтві перед виставленням підсумкової оцінки у відповідних графах результатів навчання зазначити першу літеру («В», «Д», «С», «П»), що відповідає назві рівня досягнень орієнтовних критеріїв оцінювання результатів навчання з предметів (Високий, Достатній, Середній, Початковий) або за допомогою виставлення відповідних балів.

Систему оцінювання результатів навчання в освітніх галузях «Мистецтво», «Соціальна та здоров'язберезувальна», «Фізична культура»

здійснювати на позитивному ставленні до кожного учня, і враховувати не рівень недоліків та прорахунків а рівень особистих досягнень. Визначення досягнень учнів у рівнях (Високий, Достатній, Середній, Початковий) з зазначених вище галузей нададуть змогу вчителю об'єктивно, але водночас, не пригнічуючи особистість, оцінити тих, хто не має яскраво виражених художніх чи фізичних здібностей, проте характеризується сумлінним ставленням до навчання, активністю, ініціативністю.

Оцінювання має бути зорієнтованим на очікувані групи результатів навчання, передбачені навчальною програмою з відповідного предмета або курсу.

Формувальне (поточне формувальне) оцінювання, окрім рівневого може здійснюватися у формі самооцінювання, взаємооцінювання учнів, оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо).

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти:

- формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.
- інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року. Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.
- надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним.
- створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія).
- важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.
- корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Поточний контроль проводиться систематично з метою встановлення

рівнів опанування навчального матеріалу та здійснення корегування щодо застосовуваних технологій навчання. Основна функція поточного контролю – навчальна. Запитання, завдання, тести, тощо спрямовані на закріплення вивченого матеріалу й повторення пройденого, поєднання індивідуальних форм із фронтальною роботою класу.

Тематичне оцінювання здійснюється на основі поточного оцінювання із урахуванням проведених діагностичних (контрольних) робіт, або без проведення подібних робіт залежно від специфіки навчального предмета. Під час виставлення тематичного бала результати перевірки робочих зошитів, не враховуються. Семестрове оцінювання здійснювати за результатами контролю груп загальних результатів відображених у Свідоцтві досягнень.

Семестровий контроль може бути комплексним, проводиться у формі тестування тощо. Фіксація записів тематичного та семестрового оцінювання проводиться в окремій колонці без дати. Оцінка за семестр ставиться за результатами тематичного оцінювання та контролю груп загальних результатів.

Річне оцінювання здійснюється на підставі загальної оцінки результатів навчання за I та II семестри. Окремі види контрольних робіт не проводяться. Оцінювання є зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу.

Під час оцінювання навчальних досягнень враховуються дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Оцінювання навчальних досягнень учнів **основної школи (5-9 класи)** здійснюється за 12-бальною шкалою (відповідно до наказу МОН України від 21.08.2013 №1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»).

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий. В 6-9 класах впроваджується формувальне оцінювання. Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та ін.).

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
Кивачівської гімназії
для початкової школи
на 2022/2023 навчальний рік

№ з/п	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		1	2	3	4
		Інваріантна складова			
1	Українська мова	5	5	5	5
2	Англійська мова	2	3	3	3
3	Математика	3+1	3+1	4+1	4+1
4	Я досліджую світ	7	8 (7+1 інф.)	7	7
5	Інформатика			1	1
6	Мистецтво	2	2	2	2
7	Фізична культура	3	3	3	3
Разом		22+1	24+1	25+1	25+1
		Варіативна складова			
-	-	-	-	-	-
Разом		22+1	24+1	25+1	25+1

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
Кивачівської гімназії
для 5 класу
на 2022/2023 навчальний рік

Освітня галузь	Навчальні предмети та галузевих інтегрованих курсів	Кількість годин на тиждень	Кількість годин на вивчення освітньої галузі
Мовно-літературна	Українська мова	4	11
	Українська література	2	
	Зарубіжна література	1,5	
	Іноземна мова (англійська)	3,5	
Математична	Математика	5	5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1,5+0,5
	Етика	0,5+0,5	
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	1
Інформатична	Інформатика	1,5+0,5	1,5+0,5
Технологічна	Технології	2	2
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	2
	Музичне мистецтво	1	
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		26+3	
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	
Всього (без фізичної культури + фізична культура)		27+3	

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
Кивачівської гімназії
для 6-9 класів
на 2022/2023 навчальний рік

№ з/п	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		6	7	8	9
Інваріантна складова					
1	Українська мова	3,5+0,5	2,5+0,5	2+1	2+1
2	Українська література	2	2	2	2
3	Англійська мова	3	3	3	3
4	Зарубіжна література	2	2	2	2
5	Історія України	1	1	1,5	1,5
6	Всесвітня історія	1	1	1	1
7	Основи правознавства				1
8	Музичне мистецтво	1	1		
9	Образотворче мистецтво	1	1		
10	Мистецтво			1	1
11	Математика	4			
12	Алгебра		2	2	2
13	Геометрія		2	2	2
14	Природознавство				
15	Біологія	2	2	2+0,5	2
16	Географія	2	2	2	1,5
17	Фізика		2	2	3
18	Хімія		1,5+0,5	2+0,5	2
19	Трудове навчання	2	1	1	1
20	Інформатика	1	1	2	2
21	Основи здоров'я	1	1	1	1
22	Фізична культура	3	3	3	3
Разом		29,5+0,5	31+1	31,5+2	33+1
Варіативна складова					
1	Українознавство (ф)	1	1		
Разом		31	33	33,5	34